

ikke at give tilstrækkelig Garanti, thi vi kjende jo dog saameget til Befolkningen, at vi vide, at naar der skal foregaa noget saa Extraordinært som en Valgprædiken eller et umiddelbart Valg af en Præst, saa møder der Mange, som slet ikke haave nogen kirkelig Interesse. Vi vide jo, at naar der f. Ex. holdes en Missionsprædiken eller en Visitation paa et Sted, saa strøomme Folk sammen, selv om de ellers paa de almindelige Spændage slet ikke gaa i Kirke og slet ikke haave Interesse for det kirkelige. Dersom der skal være nogen Garanti for, at de Menigheder, som faae Indflydelse paa Valget af deres Præster, virkelig ogsaa haave Interesse derfor, saa forekommer det mig, at vi maa stille den Betingelse, at i det Mindste Halvdelen af Medlemmerne skal deltage i Valget af Rædet, thi den Valghandling at gaa hen og vælge Rædet er ikke saa overordentlig interessant, saa at man nok kan antage, at de, som ikke virkelig ønske at faae nogen Indflydelse paa Valget af deres Præst, ville blive borte derfra. Der er i dette Lovforslag indført Forholdstalsvalgmaaden, og det kan jeg ikke Andet end billige. Jeg tror, at paa alle saadanne Omraader, hvor der kan være Tale om, at der kan danne sig saadanne Rødsankuelser, at de igjen indvirke paa Opfattelsen af de enkelte Spørgsmaal, som komme for, har Forholdstalsvalgmaaden sin Plads, thi der bør ogsaa Minoriteten være repræsenteret. Det bliver naturligt Majoriteten, som kommer til at træffe den endelige Afgjørelse, men i den Drøftelse, som gaar forud for den endelige Afgjørelse, bør ogsaa Minoriteten kunne tage Del. Vi kunne vistnok Allesammen blive enige om, at Sandheden, den fulde Sandhed, ligger hverken hos Majoriteten eller hos Minoriteten. Majoriteten har altid sine Sandhedsmomenter, og Minoriteten sine Sandhedsmomenter, og det er gennem Brydningen og Kampen mellem de forskjellige Anskuelser, at det Sande og Rette skal træde frem. Derfor bør ogsaa Minoriteten med sine Sandhedsmomenter være med til Drøftelsen, inden den endelige Afgjørelse finder Sted, og derfor holder jeg for min Part paa Forholdstalsvalgmaaden med Hensyn til det Spørgsmaal, som her foreligger. Men det kan ikke negtes, at det er en noget kompliceret Valgmaade, og at det er en Valgmaade, som man i mange Menigheder vil haave stor Vanskelighed ved ret at lære at forstaa sig paa. Det kan i mange Menigheder tænkes, at en enkelt Minoritet, som rigtig forstaar sig paa at benytte denne Valgmaade, kan, fordi de andre Minoriteter ikke ret haave Greb paa at benytte denne Valgmaade, faae en Indflydelse, som egentlig ikke tilkommer den. Det er sandt, hvad der saa ofte er sagt, at Minoriteten godt kan være de levende Kristne; men Ulykken er her den, at den Minoritet, som maasse faar mest Indflydelse, er ikke den, der bestaar af de levende Kristne, men den, der bestaar af de største Fissi-

lus'er, og det er ikke rigtigt at lægge Valget i Hænderne paa de største Fissus'er istedetfor paa de levende Kristne. Det forekommer mig, at der her bør være et Korrektiv, og dette Korrektiv finder jeg deri, at Regjeringen ogsaa bør haave nogen Indflydelse med Hensyn til Indstillingen; hvilken Indflydelse, skal jeg senere komme til. Men hertil kommer endnu en anden Betragtning, og det er den, at ved Besættelsen af Præsteembederne er det ikke altid, at der alene bør tages Hensyn til det kirkelige Liv, som rører sig i Menigheden, men der kan ogsaa være Hensyn at tage til det kirkelige Liv i hele Omegnen. Det kan jo være saaledes, at der i en stor Omegn har udviklet sig et kirkeligt Liv i en enkelt bestemt Retning, saaledes at man ikke hører andre Røster end dem, der udgaa fra en enkelt bestemt Egn, og dette er i Reglen meget uheldigt. Det kan let føre til en saadan Ensformighed, at Død kommer til at afløse Liv; det kan let føre til, at man lægger en altfor overdreven Vægt paa enkelte Dogmer, enkelte ydre Former, og glemmer at lægge Vægt paa, hvad der er langt vigtigere i det kristelige Liv. Jeg kan maasse udtrykke dette paa en anden Maade: Der er kun En, som er Veien, men der er mange Veie, der føre til Ham, som er Veien; men naar der kun findes en enkelt bestemt Retning, som kommer til Orde i en stor Omegn, saa er der Fare for, at man fæster Blikket paa en enkelt bestemt Veie, saaledes at man taber Ham af Synne, som er Veien, og derved fremkommer der let farisæisk Hovmod, derved fremkalbes der let et saadant Sind hos Menneffene, at de mere glæde sig over, at der er en stor Flok, som gaar tilgrunde, end over, at de selv høre til de Udvalgte. Dette tror jeg er meget farligt, thi er der noget Omraade, hvor det gjælder om, at Frisind og tolerant Opfattelse skal gjøre sig gjældende, saa er det paa dette Omraade. Jeg tror, at der er Mange, der hylde hvert enkelt kristeligt Dogme, men ere langt fra Sandheden, fordi der er Dødhed istedetfor Liv i deres Opfattelse, medens der paa den anden Side kan være Mange, som forkaste næsten ethvert kristeligt Dogme, men som dog ere nærmere Sandheden. Jeg haaber ikke, det skal betragtes som Forargelse, naar jeg i et kirkeligt Spørgsmaal minder om Apostlen Paulus: Kort førend han gjorde Reisen til Damaskus, var der vist ingen Kristen, der skulde tro, at han var nær ved Sandheden, men han var dog nær derved. Det skete ved et pludseligt Gjennembrud. Hvorfor? Fordi der var gaet lange Kampe forud, Stræftninger, Grublerier, Bøn og Selvprøvelse. Det gjælder her paa dette Omraade om at have en fri og tolerant Opfattelse, og det kan være meget farligt, naar i en hel Egn kun en enkelt kirkelig Retning kommer til orde. Jeg mener ikke dermed, at det skal ordnes saaledes, at Regjeringen i saadanne Tilfælde kan paatvinge en Menig-